

**ВАРАСЬКА МІСЬКА РАДА
ВАРАСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 5 ВАРАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(ВАРАСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 5)**

НАКАЗ

м. Вараш

30.08.2024 року

№126

Про заходи щодо протидії
булінгу в закладі

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року №№2657-VIII», листа Міністерства освіти і науки України від 29.01.2019 № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року №№2657-VIII», листа Міністерства освіти і науки України від 07.08.2018 № 1/9-486 «Про деякі питання організації в закладах освіти виховної роботи щодо безпеки і благополуччя дитини у 2021-2022 навчальному році», плану роботи ліцею на 2021-2022 н.р. та з метою створення безпечного освітнього середовища в закладі та запобігання і протидії проявам булінгу,

НАКАЗУЮ:

1. Керівнику та працівникам закладу у роботі щодо виявлення, реагування на випадки насильства, булінгу і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами керуватися «Порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року №658.

2. Затвердити:

2.1. Положення про порядок розгляду випадків боулінгу (цькування) у Вараському ліцеї№5 (додаток 1)

2.2. План заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству, булінгу (цькуванню) в закладі на 2024-2025н.р (додаток 2).

2.3. Порядок подання та розгляду заяв про випадки насильства, булінгу (цькування) в закладі (додаток 3).

2.4. Порядок реагування на доведені випадки насильства, булінгу (цькування) в закладі та відповідальність осіб, причетних до насильства, булінгу (цькування) (додаток 4).

2.5 Зразок заяви про випадки булінгу (цькування) (додаток 5).

3. Відповідальним особам (згідно з додатком 2) забезпечити реалізацію Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству, булінгу (цькуванню) в закладі.

4. Призначити уповноваженою особою для здійснення невідкладних заходів реагування у випадках виявлення фактів насильства, булінгу (цькування) та/або отримання заяв/повідомлень від постраждалої особи/інших осіб, проведення розслідування заступника директора з виховної роботи І.Ходаріну.

5. Заступнику директора з виховної роботи І.Ходаріній розмістити на інформаційному стенді та на офіційному веб-сайті закладу освіти контактну інформацію уповноваженої особи закладу, організацій та установ, служб підтримки постраждалих осіб, до яких слід звернутися у випадку насильства, булінгу.

6. Педагогічним працівникам та господарсько-обслуговуючому персоналу закладу у разі виявлення ознак чи факторів, що можуть вказувати на насильство, булінг, складні життєві обставини, жорстоке поводження з дитиною/працівником закладу освіти або ризики щодо їх виникнення стосовно дитини/працівника закладу, передавати уповноваженій особі закладу, а у разі її відсутності – безпосередньо керівникові закладу (директорові) чи заступнику директора інформацію про дитину/працівника закладу з метою планування подальших дій щодо заходів для надання медичної, психологічної або іншої допомоги постраждалому.

7. Інформацію про виявлені факти (звернення) про вчинення насильства, булінгу (цькування) вносити до Журналу реєстрації фактів виявлення (звернення) про вчинення насильства, булінгу (цькування).

8. Відповідальність за організацію виконання даного наказу покласти на заступника директора з виховної роботи І.Ходаріну.

9. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор

З наказом ознайомена

Руслан ПАШКО

Ірина ХОДАРИНА

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок розгляду випадків булінгу (цькування)
у Вараському ліцеї №5
Вараської міської ради

Загальні положення

Дане Положення регулює питання порядку розгляду випадків булінгу (цькування) у Вараському ліцеї №5 і розроблене на підставі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (№2657-1111), Статуту школи, Правил внутрішнього трудового розпорядку, інших нормативно-правових та інструктивних документів.

1.1. Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого

1.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2. Повноваження директора школи та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню):

2.1. Директор:

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;
- сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;
- з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формулювання та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в школі;
- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття

рішення за результатами проведеного розслідування та відповідних заходів реагування;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) у школі.

2.2. Заступник директора з навчально-виховної роботи:

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;

- прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на веб-сайті розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу, план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

2.3. Психологічна служба (практичний психолог зокрема):

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

2.4. Педагогічні та інші працівники школи:

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

- повідомляють директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;

- сприяють директору у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) у школі.

3. Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування):

3.1. Комісія з розгляду-випадків булінгу (цькування) Вараського ліцею №5 (далі - Комісія) утворюється наказом директора та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

3.2. У своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення. Законом України «Про освіту». Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»,

цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

3.3. До складу Комісії можуть входити: директор, заступники директора, педагогічні працівники, (у тому числі практичний психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера та інші заінтересовані особи. Школа має право залучати зовнішніх експертів та юристів до розгляду справи на умовах закону України «Про захист персональних даних».

3.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у школі, Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.5. Засідання Комісії скликається директором для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) відповідно до заяв, що надійшли з цього приводу.

3.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), через об'єктивні причини (діагноз здобувача освіти), зумовлені психологічним станом зокрема, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор має повідомити постраждалого.

3.7. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії. Потерпілий чи його(її) представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

4. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування):

4.1. Учасники освітнього процесу подають заяву директору школи про випадок булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

4.2. Директор розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування;

4.3. Проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримано інформацію;

4.4. Директор для прийняття рішення за результатами розслідування наказом створює комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування;

4.5. Рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;

4.6. Потерпілий чи його (її) представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

5. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в школі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування):

5.1. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, директором повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування);

5.2. Виконується рішення та рекомендації Комісії;

5.3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;

5.4. Директор або уповноважені ним особи відповідно до чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу:

6.1. Здобувачі освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні школи;
- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

6.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку школи;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

6.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу:

Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

6.4. Зобов'язані:

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

6.5 .Батьки здобувачів освіти:

мають право:

- отримувати інформацію про діяльність школи, у тому числі - щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).
- про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у школі та її освітньої діяльності;
- подавати директору центру заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

Зобов'язані:

- Виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- сприяти директору школи у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до булінгу.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) у Вараському ліцеї №5 (далі - Положення) затверджується наказом директора і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

7.2. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) у Вараському ліцеї №5.

7.3. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням невиконання обов'язків учасниками освітнього процесу. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний веб-сайт.

7.4. Прийняття принципів і норм Положення засвідчується підписами членів трудового колективу школи.

7.5. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Додаток 2
до наказу директора №126
від 30.08.2024 року

План заходів закладу освіти,
спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню)
на 2024-2025 навчальний рік

№ з/п	Назва заходу	Дата проведення	Відповідальні
Інформаційно-роз'яснювальна робота			
1.	Нарада класних керівників щодо ознайомлення з листом Міністерств а освіти і науки України від 29.01.2019 № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року №№2657-VIII»	Вересень	І.ХОДАРІНА
2.	Круглий стіл за участю вчителів-предметників та класних керівників «Шляхи запобігання виникнення явища булінгу (цькування) в закладі.	Вересень	Заст. директора, соц.-псих. служба
3.	Вироблення пакету рекомендацій для усіх учасників освітнього процесу «Ознаки булінгу. Як діяти у ситуації виникнення булінгу».	Вересень, жовтень	Соціально-психологічна служба
4.	Засідання методичного об'єднання класних керівників: Форми і методи роботи в учнівських колективах щодо запобігання булінгу, кібербулінгу серед учнів та недопущення участі дітей у «небезпечних квестах». Формування ненасильницької моделі поведінки.	Вересень-жовтень	І.ХОДАРІНА
5.	Профілактично-роз'яснювальні бесіди для учасників освітнього процесу за участі працівників відділу ювенальної поліції, служби у справах дітей, громадських організацій.	Упродовж року	І.ХОДАРІНА
Загальношкільні заходи			
1.	Проведення ранкових зустрічей з метою формування навичок дружніх з метою формування дружніх стосунків між однолітками.	Упродовж року	Класні керівники 1-4 класів
2.	Створення безпечного освітнього середовища, формування сприятливого мікроклімату та	Упродовж року	Класні керівники 1-

	толерантного ставлення між усіма учасниками освітнього процесу.		11 класів, учителі-предметники
3.	Засідання учнівської ради з питань запобігання виникнення явищам насильницької поведінки, булінгу (цькуванню) в учнівському середовищі.	Вересень, березень	Педагог-організатор
4.	Проведення заходів в рамках Всеукраїнського тижня протидії булінгу.	16-20.09	Педагогічний колектив
5.	Тренінгові заняття для учнів «Безконфліктне спілкування», «Як протидіяти тиску однолітків?», «Безпека спілкування у мережі Інтернет» (5-8 класи).	Вересень-грудень	Соціально-психологічна служба
6.	Відеолекторії «Ні – шкільному булінгу» (за матеріалами Ніка Вуйчича).	Вересень-грудень	Педагог-організатор, класні керівники
7.	Виховні години, години спілкування, профілактично-роз'яснювальні бесіди, квести, ігри тощо під девізом «Безпечний ліцей».	Упродовж року	Класні керівники 1-11 класів, соціально-психологічна служба
Соціально-психологічний супровід			
1.	Створення бази інструментарію для діагностування рівня агресивності, тривожності в учнівських колективах.	Вересень	Соціально-психологічна служба
2.	Діагностування рівня напруги, тривожності в учнівських колективах: - спостереження за міжособистісною поведінкою здобувачів освіти; - опитування (анкетування учасників освітнього процесу щодо виявлення явищ булінгу); - психологічні діагностики мікроклімату, згуртованості класних колективів та емоційних станів учнів; - визначення рівня тривожності та депресії в учнівських колективах.	Упродовж року	Соціально-психологічна служба
3.	Консультаційна робота з учасниками освітнього процесу.	Упродовж року	Соціально-психологічна служба
4.	Профілактично-просвітницька діяльність щодо запобігання виникнення явища булінгу.	Упродовж року	Соціально-психологічна служба
8.	Корекційно-розвивальна робота з учасниками освітнього процесу щодо питань, пов'язаних з покращенням емоційних станів учасників освітнього процесу, запобігання явищам тривожності та агресивності.	Упродовж року	Соціально-психологічна служба
9.	Робота консультативного пункту «Скринька довіри».	Упродовж	Соціально-

		року	психологічна служба
Робота з батьками			
1.	Загальношкільна батьківська конференція. Інформаційне повідомлення для батьків «Ознаки булінгу. Порядок дій у випадку виникнення булінгу. Центри допомоги у випадку виникнення явища булінгу (цькування). Поради щодо запобігання виявлення такого явища».	Жовтень	І.ХОДАРІНА Н.КОМАР
2.	Класні батьківські збори на теми: Виховання толерантного ставлення між членами сім'ї. Вільний час дитини в колі родини. Ні – залежності від гаджетів. Безпечний інтернет. Ліцей – один із шляхів особистісного розвитку дитини. Толерантне ставлення до учасників освітнього процесу.	Упродовж року	Класні керівники 1-11 класів
3.	Тренінгові заняття для батьків «Безконфліктне спілкування».	Жовтень листопад	Соціально-психологічна служба
4.	Анкетування «Що ви знаєте про явище булінгу?».	Вересень	Соціально-психологічна служба
5.	Інформаційні листівки, пам'ятки для батьків «STOP булінгу», «Як захистити свою дитину від булінгу», «Телефони довіри» тощо.	Упродовж року	Педагог-організатор, старостат

Заступник директора з виховної роботи

І.ХОДАРІНА